

УДК 373.5.091.214:796

Вітченко Альона

ORCID 0000-0003-0318-4880

Кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки, психології
та методики фізичного виховання
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: www.alzar89@gmail.com

Воєділова Олена

ORCID 0000-0003-0771-8325

Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки, психології
та методики фізичного виховання
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(Чернігів, Україна), E-mail: voedilovaid@gmail.com

Лисенко Людмила

ORCID 0000-0003-0771-832

Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки, психології
та методики фізичного виховання
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: lllysenkol@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті проаналізовано особливості впровадження модельної навчальної програми з фізичної культури в закладах загальної середньої освіти м. Чернігова та наведено статистичні дані, щодо найпопулярніших видів фізкультурно-спортивної діяльності, які впроваджуються в урок фізичної культури в 5-9 класах.

Мета статті – визначити особливості впровадження модельної навчальної програми з фізичної культури в освітній процес закладів загальної середньої освіти м. Чернігова.

Методологія дослідження базується на загальних принципах наукового пошуку, сучасних положеннях педагогічної науки. Для вирішення поставленої мети нами було використані такі методи дослідження: теоретичні (аналіз та узагальнення психолого-педагогічних джерел, нормативних документів, які окреслюють особливості впровадження концепції НУШ в ЗЗСО); емпіричні (проведено анкетування вчителів фізичної культури ЗЗСО м. Чернігова, щодо особливостей впровадження модельної навчальної програми в освітній процес з фізичної культури); методи математичної статистики.

Наукова новизна, полягає у визначенні особливостей впровадження модельної навчальної програми з фізичної культури в освітній процес закладів загальної середньої освіти м. Чернігова, у визначенні регіональних особливостей добору варіативних модулів.

Висновки. Аналіз і узагальнення нормативних документів, які окреслюють особливості впровадження концепції НУШ в ЗЗСО дозволив визначити стратегії та подальші перспективи розвитку освітньої галузі «Фізична культура».

Результати проведеного анкетування вказують на позитивне сприйняття вчителями фізичної культури м. Чернігова реформ НУШ. Виявлено, що частіше в освітній процес з фізичного виховання дітей середнього шкільного віку впроваджуються наступні варіативні модулі: 65% ігрові види спорту (баскетбол, волейбол, футбол), гімнастика, легка атлетика, рухливі ігри та інноваційні види фізкультурно-спортивної діяльності – бадмінтон, доджбол, корфбол та Cool Games. Близько 20-40 % вчителів фізичної культури впроваджують в

освітній процес настільний теніс, панна (вуличний футбол) та регбі (регбі-5). Рідко (1-3 % опитаних вчителів) впроваджують в освітній процес з фізичної культури наступні варіативні модулі: акробатичний рок-н-рол, бейсбол, велоспорт, рукопашний бій, спортивно-настільні ігри та хокей на траві. Варіативні модулі, які не впроваджуються в освітній процес з фізичної культури в 5-9 класах ЗЗСО м. Чернігова: найчастіше це різноманітні види бойових мистецтв (бойовий хортинг, дзюдо, рукопашний бій, самбо, сумо, ушу, хортинг) та модулі, які потребують спеціального обладнання (біатлон, лижна підготовка, плавання, скелелазіння, слалом, фехтування тощо).

Отримані результати дозволяють визначити перспективи урізноманітнення фізкультурно-оздоровчої діяльності в ЗЗСО.

Ключові слова: здоров'я, НУШ, фізична культура, модельна навчальна програма.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими або практичними завданнями. Сучасний етап розвитку шкільної освіти характеризується, як період освітніх змін, ключовим елементом якого є розробка освітньої реформи «Нова українська школа» (НУШ), що впроваджується в заклади загальної середньої освіти (ЗЗСО) з вересня 2018 року (1-4 класи) та з 2022 року – у 5 класи. Відповідно до концепції НУШ в освітній процес ЗЗСО вноситься низка нововведень: навчання на основі компетентнісного, діяльнісного підходу; реалізації ключових компетентностей та наскрізних умінь через засоби кожного навчального предмету чи інтегрованого спецкурсу; реалізації принципів педагогіки партнерства та дитиноцентризму в освітньому процесі; автономія закладів освіти та інші. Ці підходи торкнулися й освітньої галузі «Фізична культура» та були відображені у нормативному та програмовому забезпеченні [11].

Серед документів, що визначають стратегію та сприятливі умови для розвитку освітньої галузі «Фізична культура» на державному рівні затверджені наступні документи: Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у НУШ [10], Концепція розвитку щоденного спорту в закладах освіти [7], Рекомендації щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді на період до 2025 року [13], державні стандарти [4] та модельні програми [1; 12].

Аналіз основних досліджень і публікацій з порушеної проблеми. У сучасній науковій літературі на сьогодні спостерігається значна частина наукових праць присвячених впровадженню концепції НУШ у процес фізичного виховання дітей шкільного віку. Ґрунтовні дослідження в цьому напрямку представлені в наукових доробках О. Аксьонової (2023), В. Вахняк (2022), Т. Круцевич (2022), Н. Москаленко (2020), Н. Сороколіт (2022), О. Несен (2023), В. Подгорна (2019), І. Турчик (2020), Язловецька О. (2022). В наукових доробках провідних дослідників акцентується увага на: необхідності розробки програмових документів та виявлення основних особливостей впровадження предмету «Фізична культура» [3; 14]; визначенні умов освітнього середовища для реалізації варіативної складової на уроках фізичної культури в ЗЗСО різної територіальної локації [8]; формуванні готовності у вчителів фізичної культури впроваджувати сучасні зміни в урок фізичної культури [15]; пошук ефективних засобів та методів фізичного виховання в умовах впровадження концепції НУШ [2]; формування ключових компетентностей у фізичному вихованні школярів в рамках реформи «Нова українська школа» [9] тощо. Аналіз цих нововведень потребує ретельного аналізу, що дозволило нам визначити мету та завдання нашого дослідження.

Мета статті – визначити особливості впровадження модельної навчальної програми з фізичної культури в освітній процес закладів загальної середньої освіти м. Чернігова.

Процедура теоретико-методологічного та/або експериментального дослідження із зазначенням методів дослідження. Для досягнення поставленої мети нами було використано наступні методи дослідження: аналіз та узагальнення нормативних документів, які окреслюють особливості впровадження концепції НУШ в ЗЗСО; емпіричні дослідження – проведено анкетування вчителів фізичної культури ЗЗСО м. Чернігова, щодо особливостей впровадження модельної навчальної програми в освітній процес з фізичної культури: методи математичної статистики; теоретичне моделювання. В емпіричному дослідженні взяли участь 67 вчителів фізичної культури м. Чернігова, з них 84,8 % респондентів працюють саме з віковою категорією дітей середнього шкільного віку. Що стосується стажу роботи вчителів: 62,1 % мають більше 15 років педагогічного стажу, 9,1 % – 11-15 років працюють в ЗЗСО, 15,2 % – 6-10 років і 1-5 років працюють вчителями фізичної культури 13,6 % опитаних респондентів.

Вчителям фізичної культури ЗЗСО м. Чернігова було запропоновано онлайн опитувальник, який містив питання щодо впровадження ними варіативних модулів в урок фізичної культури, обізнаності щодо методики їх викладання і мотивації до підвищення кваліфікації в цьому аспекті.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Фізична культура – одна із важливих складових загальнонародської культури, необхідна частина способу життя дитини, що сприяє її фізичному розвитку та підвищенню працездатності, становленню та розвитку основних функцій організму. Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, метою

вивчення предмету «Фізична культура», є гармонійний фізичний розвиток особистості учнів, підвищення функціональних можливостей їхнього організму, удосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок, розширення рухового досвіду через формування стійкої мотивації учнів до занять фізичною культурою та елементів фізкультурно-спортивної діяльності [4].

Одним із основних компонентів всебічного гармонійного розвитку особистості дитини в закладі освіти – є уроки фізичної культури. Згідно Закону України «Про фізичну культуру і спорт» [5], уроки з фізичної культури, є обов'язковими та проводяться відповідно до навчальних програм, затверджених у встановленому порядку Міністерством освіти і науки України (МОН) не менше 3-х разів на тиждень.

Освітній процес в ЗЗСО із фізичної культури у 2023-2024 навчальному році для 5-6-х класів НУШ здійснюється за модельною навчальною програмою «Фізична культура: 5-6 класи» для ЗЗСО [12], у 7-9 класах – *Навчальна програма для ЗЗСО «Фізична культура» 6-9 класи* [1]. З наступного навчального року буде впроваджена нова модельна навчальна програма для здобувачів освіти «Фізична культура. 7-9 клас» [16]. Особливістю змістового наповнення нових програм є розвиток рухових якостей здобувачів освіти, а не здійснення спортивної підготовки.

Розглянемо більш детально модельні навчальні програми з фізичної культури НУШ. Вони є комплексними програмами для адаптаційного та базового предметного циклів навчання з фізичної культури, які забезпечують наступність між початковою та базовою освітою, гнучкий перехід учнів від молодшого шкільного віку до підліткового. Нажаль, нині, це єдині програми для цієї вікової категорії [4]. Але, МОН України надає право педагогічному працівнику, на основі модельної навчальної програми, укладати навчальну програму з предмета, обираючи зміст, навчальну діяльність здобувачів освіти виходячи зі специфіки кожного ЗЗСО. Окрім цього, ще однією особливістю є те, що вчителю надано право працювати за авторськими навчальними програмами, які докорінно можуть відрізнятися від вимог модельної навчальної програми, але обов'язково мають окреслювати вимоги стандарту освіти [14]. Ключова відмінність між модельною і навчальною програмою полягає у тому, що модельна програма не вказує кількість годин, порядок вивчення тем і інструментарій для вчителя [8]. Вибір модельної програми ЗЗСО створює перед вчителем проблему розробки навчальної програми адаптованої до особливостей організації освітнього процесу в конкретному ЗЗСО, професійних компетентностей вчителя та врахуванням мотиваційного компоненту учнів (результати опитування здобувачів освіти).

Модельні навчальні програми з фізичної культури базуються на принципі варіативності та структуровані за модульною системою: інваріативна та варіативна складова. Інваріативна складова передбачає засвоєння теоретико-методичних знань, підвищення загальної фізичної підготовки та спрямований на підвищення функціональних можливостей організму і забезпечення гармонійного фізичного розвитку особистості дитини. Варіативна складова, представлений 60 видами фізкультурно-спортивної діяльності. Програма кожного варіативного модуля містить засоби для забезпечення наскрізного підвищення функціональних можливостей організму і гармонійного фізичного розвитку в часі його впровадження в освітній процес [1; 12]. Тобто, варіативні модулі структурують засоби фізичної культури і не являються окремими темами для вивчення.

Змістове наповнення варіативної складової ЗЗСО добирає самостійно із модулів, запропонованих модельною навчальною програмою. У 5-6 класах класах учні мають опанувати 12-16 варіативних модулів, а у 7-9 – 9-12 варіативних модулів. При цьому скасовано послідовне вивчення кожного варіативного модуля, а запропоновано одночасне вивчення 3-5 варіативних модулів на кожному уроці. На нашу думку, такий підхід суперечить теорії навчання рухових дій. Окрім цього, це обмежує вчителя фізичної культури у виборі класичних методів організації учнів на уроці.

Відповідно до інструктивно-методичних рекомендацій до організації освітнього процесу та викладання навчального предмету «Фізична культура», є обов'язковим опитування учнів наприкінці навчального року, щодо варіативних модулів, які вони хотіли б опанувати на уроці фізичної культури з метою планування вчителем навчального матеріалу на наступний навчальний рік [6].

При доборі варіативних модулів, які обирають діти для вивчення на уроці фізичної культури, вчителем фізичної культури враховується наступні фактори: наявність матеріально-технічної бази, регіональні традиції, гендерність, рівень безпеки, а також сезонність, коли заняття проходять на відкритих майданчиках чи у спортивних залах [1; 6; 12].

У результаті дослідження нами виявлено, що, зокрема, в м. Чернігові, з широкого переліку варіативних модулів, які представлені в модельних навчальних програмах з фізичної культури та передбачені для опанування учнями 5-9 класів, в освітній процес впроваджується близько 65 % з них. На рис. 1. представлено варіативні модулі, які найбільше імпонують учням середнього шкільного віку та є складовою частиною освітнього процесу з фізичної культури в ЗЗСО м. Чернігова.

Виявлено, що з наведеного у навчальних програмах переліку варіативних модулів діти найчастіше віддають перевагу ігровим видам спорту: баскетбол, волейбол, футбол, також обирають гімнастику, легку атлетику, рухливі ігри. Такий вибір варіативних модулів учнями середнього шкільного віку, може бути обумовлений тим, що в початковій школі, відповідно до типових освітніх програм, вони вже знайомилися з цими видами фізкультурно-спортивної діяльності і для них вони є не новими і зрозумілими.

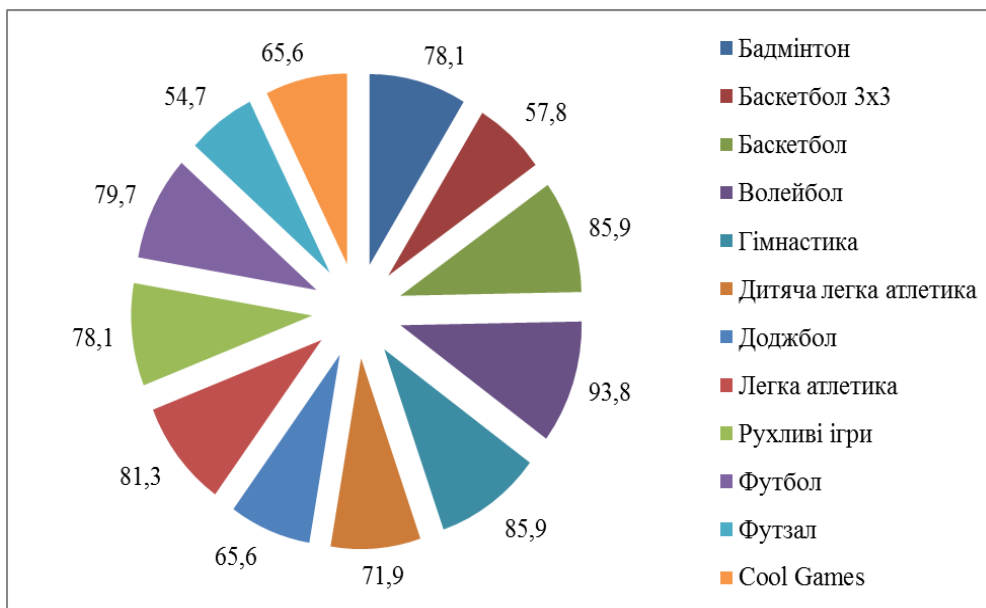


Рис. 1. Варіативні модулі, які найчастіше впроваджуються в шкільну систему фізичного виховання (у %)

Також, є ЗЗСО в яких окрім звичних видів фізкультурно-спортивної діяльності впроваджуються і сучасні інноваційні варіативні модулі – бадмінтон, доджбол, корфбол та Cool Games. Ці варіативні модулі не потребують дороговартісного обладнання, сприяють підвищенню рівня рухової активності та мотивують дітей до занять фізичною культурою, забезпечують можливість дотримання принципу гендерної рівності. Окрім цього, Cool Games є інноваційним українським проектом який об'єднує на загальнодержавному рівні учнівську молодь.

Наступна категорія варіативних модулів (рис. 2), яку впроваджують в освітній процес ЗЗСО з фізичної культури близько 20-40 % вчителів. Найрозповсюдженішими видами фізкультурно-спортивної діяльності є настільний теніс, панна (вуличний футбол) та регбі (регбі-5). Як зазначають вчителі, всі ці види фізкультурно-спортивної діяльності обирають діти, які додатково в позаурочний час займаються цими видами спорту.

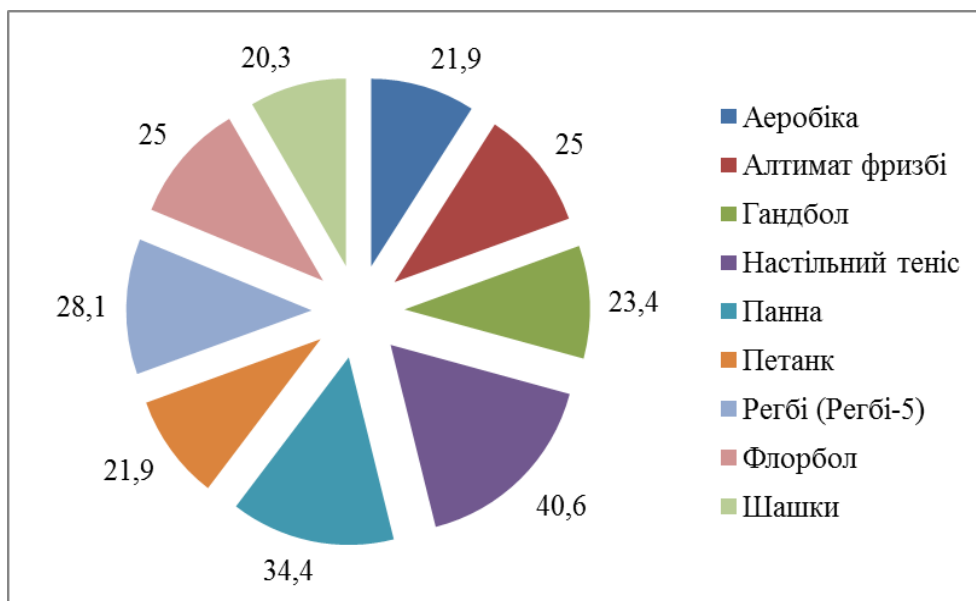


Рис. 2. Варіативні модулі, які впроваджують в шкільну систему фізичного виховання 20-40% вчителів (у %)

References

1. Баженков, Є. В., Коломоєць, Г. А., Боляк, А. А., Дутчак, М. В., Дніпров, О. С., Бідний, М. В. та інші. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Fiz.kult.2023/Fiz.kult.7-9.kl.Bazhenkov.ta.in.24.08.2023.pdf>.
Vazhenkov, Ye. V., Kolomoiecy, G. A., Bolyak, A. A., Dutchak, M. V., Dniprov, O. S., Bidnyj, M. V. et al. (2023). Modelna navchalna prohrama «Fizychna kultura. 7-9 klasy» dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity. [Model educational program «Physical culture. 7-9 grades» for institutions of general secondary education]. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Fiz.kult.2023/Fiz.kult.7-9.kl.Bazhenkov.ta.in.24.08.2023.pdf> [in Ukrainian].
2. Варецька, О. В., Аксьонова, О. П. Нова фізкультура в новій школі. Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності. Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 09-10 квітня 2020 року). Тернопіль: СМП «Тайп», 2020. С. 59-62.
Vareczka, O. V., Aksonova, O. P. (2020). Nova fizkultura v novii shkoli. Rozvytok profesiinoi maisternosti pedahoha v umovakh novoi sotsiokulturnoi realnosti. [New physical education in a new school. The development of the teacher's professional skills in the conditions of the new socio-cultural reality]. Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference (Ternopil, Ukraine, April 9-10, 2020). Ternopil: SMP «Type», 59-62 [in Ukrainian].
3. Вахняк, В. С. Фізична культура в умовах нової української школи. *Theory and practice of modern science* : collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the IV International Scientific and Theoretical Conference (October 28, 2022). Kraków, Republic of Poland : European Scientific Platform, 2022. С. 177–179.
Vahnyak, V. S. (2022). Fizychna kultura v umovakh novoi ukrainskoi shkoly. [Physical culture in the conditions of the new Ukrainian school]. *Theory and practice of modern science* : collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the IV International Scientific and Theoretical Conference (October 28, 2022). Kraków, Republic of Poland : European Scientific Platform, 177–179 [in Ukrainian].
4. Державний стандарт базової середньої освіти. 30 вересня 2020 року. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення 12.02.2024).
Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity. [State standard of basic secondary education]. 30 veresnia 2020 roku. Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyiserednoyi-osviti> (data zvernennia 12.02.2024) [in Ukrainian].
5. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>.
Zakon Ukrainy «Pro fizychnu kulturu i sport». [Law of Ukraine «On Physical Culture and Sports»]. (1994). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> [in Ukrainian].
6. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році. Освітня галузь «Фізична культура». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2023/09/12/IMR-2023-2024-Fizychna.kultura.12.09.2023.pdf>.
Instruktyvno-metodychni rekomendatsii shchodo vykladannia navchalnykh predmetiv u zakladakh zahalnoi serednoi osvity u 2023/2024 navchalnomu rotsi. [Instructional and methodological recommendations for teaching subjects in general secondary education institutions in the 2023/2024 academic year. Educational branch «Physical culture»]. (2023). Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2023/09/12/IMR-2023-2024-Fizychna.kultura.12.09.2023.pdf> [in Ukrainian].
7. Концепція розвитку щоденного спорту в закладах освіти. URL: <https://imzo.gov.ua/2022/01/11/nakaz-mon-vid-27-10-2021-1141-4088-pro-zatverdzhennia-kontseptsii-rozvytku-shchodennoho-sportu-v-zakladakh-osvity/> (дата звернення 12.02.2024).
Kontseptsiiia rozvytku shchodennoho sportu v zakladakh osvity. [The concept of daily sports development in educational institutions]. (2021). Retrieved from <https://imzo.gov.ua/2022/01/11/nakaz-mon-vid-27-10-2021-1141-4088-pro-zatverdzhennia-kontseptsii-rozvytku-shchodennoho-sportu-v-zakladakh-osvity/> [in Ukrainian].
8. Круцевич, Т., Трачук, С., Мамедова, І. Реалізація варіативної складової на уроках фізичної культури в умовах освітнього середовища міських і сільських шкіл. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 2022. № 4. С. 31-36.
Krucevych, T., Trachuk, S., Mamedova, I. (2022). Realizatsiia variatyvnoi skladovoi na urokakh fizychnoi kultury v umovakh osvitnoho seredovyscha miskykh i silskykh shkil. [Implementation of the variable component in physical education lessons in the educational environment of urban and rural schools]. *Theory and methods of physical education and sports*, No. 4. 31-36 [in Ukrainian].

9. Москаленко, Н. В., Сороколіт, Н. В., Турчик, І. Х. Ключові компетентності у фізичному вихованні школярів в рамках реформи «Нова українська школа». *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 2019. № 5К. С. 223-228.
Moskalenko, N. V., Sorokolit, N. V., Turchy`k, I. X. (2019). Kliuchovi kompetentnosti u fizychnomu vykhovanni shkoliariv v ramkakh reformy «Nova ukrainska shkola». [Key competences in the physical education of schoolchildren within the framework of the «New Ukrainian School» reform]. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov. Series 15: Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport)*, No. 5K. 223-228 [in Ukrainian].
10. Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text> (дата звернення 12.02.2024).
Natsionalna stratehiia rozbudovy bezpechnoho i zdorovoho osvitnoho seredovysheha u novii ukrainskii shkoli. [National strategy for building a safe and healthy educational environment in a new Ukrainian school]. (2020). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text> [in Ukrainian].
11. Нова українська школа: poradnyk dlya vchytelya / за ред. Н. М. Біб'юк. Київ : Літера, 2018. 160 с.
Bibik, N. M. (Ed.). (2018). Nova ukrayins'ka shkola : poradnyk dlya vchytelya [New Ukrainian School : teacher's adviser]. Kyiv : Litera. [in Ukrainian].
12. Педан О. С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребриня А. А., Дерев'янка В. В., Стеценко В. Г. та інші. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Fiz.kult.5-6.kl.Pedan.ta.in.22.08.2022.pdf>.
Pedan O. S., Kolomoiecz G. A., Bolyak A. A., Rebryna A. A., Derevyanko V. V., Stecenko V. G., et al. (2022). Modelna navchalna prohrama «Fizychna kultura. 5-6 klasy» dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity. [Model educational program «Physical culture. 5-6 classes» for institutions of general secondary education]. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Fiz.kult.5-6.kl.Pedan.ta.in.22.08.2022.pdf> [in Ukrainian].
13. Рекомендації щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді на період до 2025 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0194729-21#Text> (дата звернення 12.02.2024).
Rekomendatsii shchodo stratehichnoho rozvytku fizychnoho vykhovannia ta sportyvnoi pidhotovky uchnivskoi molodi na period do 2025 roku. [Recommendations regarding the strategic development of physical education and sports training of school youth for the period until 2025]. (2021). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0194729-21#Text> [in Ukrainian].
14. Сороколіт, Н. С. Нормативно-програмове забезпечення фізичного виховання в умовах нової української школи. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 2023. № 5К. С. 130-133.
Sorokolit, N. S. (2023). Normatyvno-prohramove zabezpechennia fizychnoho vykhovannia v umovakh novoi ukrainskoi shkoly. [Normative and program support of physical education in the conditions of the new Ukrainian school]. *Scientific journal of M. P. Dragomanov National University of Science and Technology*, No. 5K. 130-133 [in Ukrainian].
15. Сороколіт, Н. С. (2021). Готовність учителів фізичної культури до реалізації основних положень Нової української школи у фізичному вихованні. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 2021. № 2. С. 137–146.
Sorokolit, N. S. (2021). Hotovnist uchyteliv fizychnoi kultury do realizatsii osnovnykh polozhen Novoi ukrainskoi shkoly u fizychnomu vykhovanni. [The readiness of physical education teachers to implement the main provisions of the New Ukrainian School in physical education]. *Sports Bulletin of the Dnipro Region*, No. 2. 137–146 [in Ukrainian].
16. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА 6-9 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/prohramy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.prohrama-2022.fizichna-kultura-6-9.pdf>.
FIZYChNA KULTURA 6-9 klasy. Navchalna prohrama dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity. [PHYSICAL CULTURE 6-9 grades. Curriculum for institutions of general secondary education]. (2022). Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/prohramy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.prohrama-2022.fizichna-kultura-6-9.pdf> [in Ukrainian].

Alyona Vitchenko

ORCID 0000-0003-0318-4880

PhD in Pedagogical Sciences,
Lecturer of the Department of Pedagogy,
Psychology and Methods of Physical Education
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: www.alzar89@gmail.com

Olena Voiedilova

ORCID 0000-0003-0771-8325

PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor
Associate Professor of the Department of Pedagogy,
Psychology and Methods of Physical Education
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: voiedilovaid@gmail.com

Lyudmila Lysenko

ORCID 0000-0002-3629-3840

PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor
Associate Professor of the Department of Pedagogy,
Psychology and Methods of Physical Education
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: lllysenkol@gmail.com

FEATURES OF THE IMPLEMENTATION OF THE MODEL CURRICULUM IN PHYSICAL CULTURE

The article analyzes the peculiarities of the implementation of a model curriculum for physical education in the general secondary education institutions of Chernihiv and provides statistical data on the most popular types of physical education and sports activities that are implemented in the physical education lesson in grades 5-9.

***The purpose** of the article is to determine the specifics of the implementation of a model curriculum for physical education in the educational process of general secondary education institutions in Chernihiv.*

***The research methodology** is based on general principles of scientific research, modern provisions of pedagogical science. To solve the set goal, we used the following research methods: theoretical (analysis and generalization of psychological and pedagogical sources, normative documents outlining the features of the implementation of the concept of the National Academy of Sciences in schools); empirical (a questionnaire was conducted among physical education teachers of the Chernihiv Municipal School of Education, regarding the specifics of implementing a model curriculum in the educational process of physical education); methods of mathematical statistics.*

***The scientific novelty** consists in determining the features of the implementation of a model curriculum for physical culture in the educational process of general secondary education institutions in Chernihiv, in determining the regional features of the selection of variable modules.*

***Conclusions.** The analysis and generalization of regulatory documents outlining the features of the implementation of the concept of New Ukrainian School in schools allowed to determine strategies and further prospects for the development of the educational field of «Physical culture».*

The results of the survey indicate a positive perception of physical education teachers in Chernihiv about the reforms of the New Ukrainian School. It was found that the following variable modules are more often introduced into the educational process of physical education of middle school-age children: 65% game sports (basketball, volleyball, football), gymnastics, athletics, mobile games and innovative types of physical culture and sports activities – badminton, dodgeball, Korfball and Cool Games. About 20-40% of physical culture teachers introduce table tennis, panna (street football) and rugby (rugby-5) into the educational process. Rarely (1-3% of interviewed teachers) implement the following variable modules into the educational process of physical culture: acrobatic rock and roll, baseball, cycling, hand-to-hand combat, sports and board games, and field hockey. Variable modules that are not implemented in the educational process of physical culture in grades 5-9 of Chernihiv schools: most often these are various types of martial arts (combat horting, judo, hand-to-hand combat, sambo, sumo, wushu, horting) and modules that require special equipment (biathlon, ski training, swimming, rock climbing, slalom, fencing, etc.).

Final results make it possible to determine the prospects for the diversification of physical culture and health activities in schools.

Keywords: health, New Ukrainian School, physical culture, model curriculum.

Стаття надійшла до редакції 18.01.2024

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор **Гаркуша С.В.**